



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

540. Qualiter hæ regulæ obligent, & obligare desinant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

2. Secunda: ut sub generali facultate conferendi, etiam facta motu proprio, non veniant beneficia hac reservatione reservata, ut Doctores omnes *ad cit. c. licet. Lott. n. 45.*

3. Tertia: ut habeat vim specialis inhibitionis; quod tamen hodie ex rationis identitate ad omnes alias reservationes est extensum, *Lott. num. 46. juxta decis. Rota.*

4. Quarta: quod, si concurrant cum ea reservationes alia circa idem beneficium, & omnes in supplicatione narrentur, prout narrari debent, ubi ex eadem vacatione vel persona conflunt, gratia dispositiva restringatur ad hanc veluti digniorem, ita ut alia reservationes cum ea concurrentes non intrent, nisi tantum conditionaliter, nimirum in ejus defectu; adeoque Papa tanti illam aestimat, ut respectu ipsius ceteras quantumcunque precedentes non videatur curare. *Lott. a num. 47. & n. 66. ubi;* quod hac alias omnes reservationes precedat, & antevertat, ita ut, dum plures cum ea concurrunt, vinculum reservationis censetur beneficio ex ea prius, atque ita simpliciter injectum. Unde etiam, si hodie erigeretur quodcunque beneficium, censetur erectum sub hac lege, ut quoties vacaret in Curia per obitum, collatio illius Papae esset reservata; et quod, ex quo ista reservatio infertur à jure communi, praesumatur fundator se voluisse eidem juri communi conformare in ipsa erectione, nisi de contrario appareat.

PARAGRAPHVS IV.

De reservationibus inductis per regulas Cancellariae; ac primo de inductis per regulam primam.

Questio 539. Quid sint haec regulae, & unde ortum ducant?

1. Respondeo: sunt constitutiones quaedam Pontificiae majore ex parte concernentes causas & reservationes beneficiales (de his enim agitur prima earum parte usque *ad reg. 27. à qua ad 47. de literis Apostolicis expediendis; ab hac usque ad 56. continentur varia constitutiones de dispositionibus Apostolicis expediendis; ab hac regula 56. ad 60. de indulgentiis Apostolicis concedendis & obtinendis; ab hac ad finem usque de beneficiis vacantibus, & certo modo vacaturis, per Papam conferendis, Chok. in rub. reg. Canc. n. 17.) sic dictae, vel quia bona illarum pars concernit expeditionem literarum, quae in Cancellaria expediuntur, vel quia in Cancellaria publicantur, & regestis consignantur, idque auctoritate Papae, *Chok. loc. cit.**

2. Respondeo ad secundum: solet quilibet Pontifex initio sui Pontificatus (hoc est, mox die insequente assumptionem seu electionem illius, ut *Barb. juris Eccl. l. 3. c. 13. n. 95.* cum statim ac electus administrare possit ante consecrationem, ut Doctores communiter *ad c. licet. de elect. Chok. ad proem. reg. Canc. n. 4.*) has regulas facere seu reassumere, renovare & publicare, juxta stylum suorum Antecessorum, mutando vel addendo aliquid, prout negotiorum cursus postulaverit. *Castrop. cit. d. 2.*

p. 17. n. 1. Engels in proem. num. 14. Porro consuevere Pontifices non prius eas evulgare, quam excussa fuerint acerrimo judicio praecipuorum Curiae Officialium, maxime verò antiquorum Rota Auditorum. *Lott. l. 2. q. 41. num. 41. ex Gonz. gl. 30. n. 18.* Primus omnium eas edidisse, & sic appellasse dicitur Joannes XXII. *Engels loc. cit. initium eas habuisse circiter anno 1330. ait Card. de Luca, de benef. d. 1. n. 23.*

Questio 540. Qualiter haec regulae obligent, & obligare desinant?

1. Respondeo primo: non solum regulae haec ius particulare inducunt, seu sunt locales, hoc est, certo loco, v. g. Cancellaria Romana circumscripta; nam inde, ut dictum, nomen non habent, sed revera jus universale inducunt, seu legum generalium rationem habent, ita ut extra Curiam per orbem totum ligent. *Chok. in rub. reg. Canc. n. 18. & seq. citans Gomef. in proem. ad dictas reg. q. 2. n. 4. et si forte in uno alterove à rigorosa illa legis ratione desinant, v. g. quod morte conditoris expirant, de quo paulò post. *Bass. tom. 2. v. lex. n. 10. citans Azor. p. 1. l. 5. c. 18. q. 11. excipie tamen regulas illas, quae non sunt de dandis, & quae literarum tantum expeditionem in Curia faciendam respiciunt; haec enim jus universale non constituunt, nec extra Curiam ligant; sed vim solum constitutionis particularis obtinent; utpote quae restrictae sunt ad certum & particularem effectum & locum. *Chok. loc. cit. num. 22.***

2. Respondeo secundo: incipiunt haec regulae ligare mox à puncto constitutionis earum, quoad effectum nullitatis actus in contrarium, ita ut provisio, etiam bona fide facta de beneficio in iis reservato, sit nulla ob decretum irritans in iis contentum; ad valorem enim sui, dictumque effectum nullam aliam solenni publicatione egeant; quoad effectum tamen incurrendi poenas in iis contentas non ligent, nisi post publicationem. *Chok. ad proem. reg. Canc. n. 20. Barb. & Castrop. ll. cit.*

3. Respondeo tertio: per mortem cujuslibet Pontificis eas resumentis vis & auctoritas dictarum regularum expirat, adeoque cessant regulae reservatoriae Sede vacante. *Barb. Chok. ll. cit. Zerol. in pr. p. 1. v. reg. cancel. §. 7. Gonz. §. 5. proem. n. 5. Wamef. vol. 1. conf. 245. n. 4. & c.* Unde beneficia vi earum reservata, Sede Apostolica vacante, liberè conferunt Episcopi, seu ordinarii Collatores, possuntque tanquam soluti vinculo ordinariae suae potestate providere in quolibet mense. Auctores iidem. Exceptis tamen iis, qui Concordatis Germania subsunt; hi enim beneficia, etiam Sede papali vacante, in mense papali vacantia providere nequeunt, sed manent illa Papae successorii affecta. *Chok. loc. cit.* de quo tamen in contrarium dicenda vide infra, ubi de Concordatis Germania. Quin & non solum omnes menses erunt Ordinarii, & hic providere poterit de omnibus, vi regularum Cancellariae reservatis ante assumptionem novi Pontificis; sed etiam antequam is regulas Cancellariae constituat, seu reassumat, ita ut, si etiam in illo medio tempore ab assumptione usque ad editionem regularum vacaret aliquod beneficium in mensibus aliis reservatis, possit de eo providere Ordinarius. *Barb. & Chok. ll. cit. ex Gonz. ad reg. §. 5. proem. n. 46.* Quae tamen intelligenda, nisi Papa tempore assumptionis suae dicta benefi-

cia, dum de his ordinarij collatores adhuc non disposuerint, non reservaverit; quemadmodum Pontifices aliquando solent reservare beneficia omnia, quæ vacaverint in mensibus Apostolicis, Sede Apostolica vacante, de quibus ordinarij collatores tempore assumptionis non disposuerint, præsertim ubi Sedes diu vacavit. Chok. loc. cit. n. 21. & ad reg. 1. num. 23.

Questio 541. Qualiter regula hæc, ut ligent, seu jus faciant extra Curiam, & sententia juxta eas lata subsistat, sint producenda?

Respondeo, ad hoc responderi per reg. 27. cur. jus hoc contentum; cum regula hæc plerumque mutari soleant, dum Pontifices posteriores regulis decessorum addunt aliquid aut diminuunt, usu sic exigente, hinc, ne occasione hujus mutationis & diversificatis dubium oriretur, merito per hanc reg. 27. ordinatum fuit, regulas Cancell. nullam fidem facere, & non ligare, etiam si millies aliquid in judiciis, nisi ex fonte Cancellaria, & ex mandato Vice-Cancellarii impetrata, in judicio producerentur. Sciendum autem est inter regulas cancelliar. aliquas esse, quas vocant de dandis, hoc est, quæ partibus petentibus dari, seu concedi solent, prout sunt omnes ferè judiciales, quæ habent decretum irritans: Alias esse, quæ non sunt de dandis, hoc est, quæ concedi non solent; eò quòd dent normam solis Officialibus Cancellaria, quò ad expeditiones literarum, quæ si non sint expeditæ juxta illarum normam, remittuntur ad Cancellariam corrigenda, & ista non faciunt fidem extra Curiam, Prioris generis, ut faciant fidem extra Curiam, dantur sub plumbo in forma aliarum Bullarum præmissa supplicatione ad Papam. Sufficit autem in Curia, quòd deatur per Vicecancellarium sine speciali mandato Papæ, cum subscriptione tamen duorum Abbreviatorum.

2. Porro regula semel in judicio producta in Curia ad instantiam alicujus, potest postea ad illius vel alterius instantiam pro quacunque causa repeti, habitâ de hoc fide à Notario producente; idque ut evitentur expensæ & circuitus, & sic habet consuetudo, ut semel in uno judicio prolata, in altero inter concives ejusdem territorij produci possit, & fidem faciat, ut Coler. de process. execut.

3. De cetero sententiæ lata contra regulas, si eæ non sint productæ, subsistunt; etsi enim pleraque regulæ habeant verba illa in fine apposita: nullius sint roboris, vel momenti, vel similia, quæ aliâ nullitatem ipso jure inducunt, atque ita etiam sine partis objectu; in casu tamen hoc de stylo Curia Romanæ requiritur, ut excipiantur de regula, illaque in judicio producatur; dicta enim verba, seu decretum irritans in regula appositum habet tacitam hanc conditionem: si is, cujus favorem respicit, uti voluerit. Et huic sententiæ tanquam veriori de regulis dicto modo producendis, si ve eæ notiores sint, si ve minus notæ, inhæret Mandos. ad cit. reg. 27. q. 1. apud Chok. in rub. reg. cano. n. 21. ipse tamen hic contrariam sequitur sententiam, citatque pro ea Bald. in l. leges sacratissimas. c. de ill. dum id sic limitat, ut non procedat in regulis notis & usitatis, quæ probari possunt per codices regularum in Urbe impressos, vel quæ glossis variorum Doctorum sunt illustratæ, & comprobata, & à pluribus Jurisconsultis explanata, adeoque egerit

P. Leuren, Fort Benef. Tom. II.

non videntur aliâ productione ad instar Extravagantium publicarum & notarum, quas ignorare non licet, & contra quos lata sententia est nulla; unde ait, existare placitum Senatûs Sabaudia, quo indeterminatè definitum; sufficere regulas cancell. allegare, licet non proferantur sub plumbo; eò quòd sint notoria. Neque quòd in singula ferè lustra mutari possint, quicquam facit, cum non eò minus observari videamus, ut sint perpetuæ: itaque, qui correctas & immutatas dicit, id ipsum probare debet; ita dictum decretum Sabaudia, quod ex Fabro & Vamefio ibidem recitat Choch.

Questio 542. An, & quando derogetur regulis cancellaria per alias constitutiones, ordinationes, vel rescripta Apostolica?

Respondeo per nullam derogationem generalem, quamvis prægnantem & amplissimam derogatum censetur his regulis, Lott. l. 2. q. 39. n. 19. Chok. in præm. reg. cancell. num. 31. ex Gomef. ad idem præm. q. 4. n. 2. ubi etiam, quòd stylus cancell. à Rota receptus ita servet ac disponat, ut sub clausula generali: non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis: non velit comprehendere regulas Cancellaria: sed opus esse, ut specialiter eis derogetur, vel ut istiusmodi derogatio generalis fieret, non per viam rescripti, sed legis; in quo casu per dictam clausulam generalem; non obstantibus constitutionibus, &c. censetur derogatum regulis Cancellaria, non factâ earum mentione, ut habet Gemin. in cap. cum non deceat. de elect. in 6. apud Chok. loc. cit.

2. Respondeo secundo: sed neque per clausulam: non obstantibus: regulis Cancell. positam in literis Apostolicis censeri derogatum regulis Cancellaria judicialibus notoriis, nempe de annali, trienniali, surrogandis &c. quinimo illud de stylo Cancellaria indistinctè servari, ut per dictam clausulam non censetur sublata regula, nisi earum expressa fiat mentio; atque ad eò earum tenor in principio literarum narretur, tradit Chok. loc. cit. n. 23. quod ait, ita tamen limitari à Gomefio; nisi in gratia vel supplicatione poneretur clausula generalis: quarum tenores habeantur pro expressis; tali enim casu censeri derogatum dictis regulis, pro quo citat quamplurimos Auctores.

Questio 543. Quanam reservationes continentur in regula prima Cancell.

Respond. primò: contineri omnes illas, quæ continentur in Extrav. ad regimen. de præb. inter communes. quæ est Benedicti XII. Item quæ continentur in Extrav. Execrabilis. inter communes. de præb. (quæ eadem est cum illa, quæ ponitur inter Extravagantes Joannis XXII. nisi quòd diversè glossatores habeant; ut Pirh.) & est Joannis XXII. utpote quæ Extravagantes, ut dictum, innovat, & locum habere vult hæc prima regula; & vel sic eas reddit perpetuas, cum de se essent temporales, saltem prima. Caltrop. cit. p. 17. n. 2. Garc. p. 5. c. 1. num. 192.

2. Harum Extrav. reservationes insuper extendit & auget hæc prima reg. Primò, dum vult & declarat, ut reservatio dictæ Extrav. ad regimen. locum quoque habeat in beneficiis, quæ Officialis Sedis Apostolicæ ibi expressi obtinebant, esto, tempore obitus Officialis esse desierint; & esto, beneficia illa assecuti non fuerint tempore officij,

T 2

sed